

Guide til garnfarvning med Acid Dye

Indhold

Forord	3
Farvning af animalske fibre (uld, silke, mv.)	3
Forberedelser:	3
Sikkerhed	3
Iblødsætning:	4
Ved brug af Eddike:	4
Ved brug af Citronsyre:	4
Farvning:	4
Helfarvning (solide/semi-solide farver):	4
Tie-dye (flydende farver):	5
Speckle-dye (små farvepletter):	5
Mit garn smitter af/bløder – løsningsforslag:	6
Brug for hjælp?	6

Forord

Denne guide er udarbejdet af Mette Friis Koust for virksomheden Sekin (www.sekin.dk) og kan anvendes til farvning af animalske fibre med Dharma Acid Dye og Jacquard Acid Dye.

Farveteknikkerne og fremgangsmåderne, som er beskrevet i denne guide, er skrevet ud fra min erfaring med garnfarvning og kan afvige/variere fra andre tilgængelige guides. Jeg anbefaler altid at du tester/laver en lille farveprøve, da garn er forskelligt og kan være mere eller mindre modtageligt for farve – det kan derfor være nødvendigt at justerer mængden af eddike/citronsyre og farve.

Farvning af animalske fibre (uld, silke, mv.)

Farvning af animalske fibre kan både gøres med Acid Dyes (syrefarver) og Fiber Reactive Dyes (også kaldet MX Procion).

>> Med Acid Dyes/Syrefarver, vil du opnå det mest holdbare og lysægte resultat. <<

Med et lysægte resultat, menes farver, der er mere holdbare ved udsættelse for UV-stråler. Jo mindre lysægte farverne er, desto hurtigere falmer de eller ændre de sig ved udsættelse for solens UV-stråler.

Forberedelser:

Tjek at du har alt hvad du skal bruge:

- Garn rullet op som garnfed
- En gryde eller et stålfad som kan tåle varme (må IKKE anvendes til madlavning efterfølgende)
- Hvid/klar eddike eller citronsyre
- Vand
- En balje til iblødsætning af dit garn
- Farver
- Skeer og evt. et par gafler (må IKKE anvendes til madlavning efterfølgende)

Hvis du har garn, der indeholder meget spindeolie eller som er uren i ulden, kan det være en fordel at starte med at vaske det i vand med en lille klat babyshampoo eller opvaskemiddel, det fjerner rester fra spindeolie mv., og gør garnet mere modtageligt for farve.

Sikkerhed

Brug støvmaske, handsker og øjenbeskyttelse.

Farverne må ikke spises/indåndes. Hvis du kommer til at sluge eller indånde farvepulveret, skyl grundigt med vand. Ved vejrtrækningsbesvær eller andre symptomer, kontakt lægen øjeblikkeligt.

Hvis du får farvepulver i øjnene, skyl grundigt – fjern kontaktlinser o.l.. og skyl grundigt igen. Fortsæt sådan til du er sikker på at have fået alt skyllet ud. Ved irritation i øjet, kontakt lægen for at få det tjekket.

Iblødsætning:

Lav en blanding med lunken vand og eddike eller citronsyre på følgende måde:

Ved brug af Eddike:

Tag din balje og fyld 3 liter lunkent vand i og tilsæt 3dl eddike. (1 liter vand til 1dl eddike).

Sørg for at eddiken er fordelt i vandet ved at røre lidt rundt i blandingen.

Læg dine garnfed i blød i blandingen, gerne 30-60 minutter.

Ved brug af Citronsyre:

Tag din bajle og fyld 3 liter varmt vand i og tilsæt 3 spiseskeer (ca. ½ dl) Citronsyre. Rør godt rundt, så det bliver opløst og blandet godt.

Læg dine garnfed i blød i blandingen, gerne 30-60 minutter.

NB.: Hvis du har rester af din vand/eddikeblanding kan du gemme det til næste gang, du skal farve garn ved at hælde det i en lukket dunk eller kasse med låg.

Farvning:

Der findes mange forskellige farveteknikker, nedenfor vil jeg gennemgå tre af dem.

Helfarvning (solide/semi-solide farver):

Tag en gryde og fyld vand i, så det vil kunne dække dit garn.

Tilsæt 1dl eddike (eller 1dl af din citronsyre/vand blanding som du brugte ved iblødsætning).

Tilsæt farve svarende til 1,5-2% af garnets vægt – se tabel herunder:

- 1,5-2g farvepulver til 100g garn
- 3-4g farvepulver til 200g garn
- 4,5-6g farvepulver til 300g garn

Hvis du vil have pastelfarver kan du bruge en mindre mængde.

Rør rundt i blandingen, indtil farven er jævnt fordelt og der ikke længere falder farvepulver til bunds, når du stopper med at røre rundt.

Hvis du oplever at en farve er svær at få fordelt, kan du starte med at blande den op med en smule varmt vand.

Kom dit garn i gryden og sørg for at det ligger jævnt fordelt og alt er under vand.

Tænd for varmen på din kogeplade og varm dit garn roligt op. Det skal simre lige under kogepunktet i ca. 30 minutter (ca. 1time for de helt mørke farver). Hvis du vil have helt solide/jævne farver skal du ofte røre rundt i dit garn, så det der ligger øverst også kommer nederst mv. Hvis du vil have semi-solide farver, kan du rører en smule i gryden med jævne mellemrum.

Efter dit garn har simret i gryden i 30minutter (1 time for de helt mørke farver), skal det stå og hvile til det bliver koldt, hvor alt farven i vandet gerne skal være trukket ind i dit garn.

Tag din garn og skyl det under koldt vand og pres derefter overskydende vand ud af det.

Hæng herefter dit garn til tørre.

Når dit garn er tørt, er det klar til din næste spændende garnprojekt.

Tie-dye (flydende farver):

Ved Tie dye skal du starte med at følge guiden for iblødsætning.

Imens dit garn ligger i blød, kan du gøre dine farver klar ved at blande små portioner af vand og farve i små flasker/glas o.l.. Du kan varierer dine farver fra kraftige til pastel bedst bruge mere eller mindre farve – generelt skal der meget små farvemængder til (ofte ¼ - ½ tsk.)

Find herefter din gryde frem og kom lunkent vand i, svarende til at bunden er dækket.

Tilsæt 1dl eddike til vandet i gryden – rør rundt til det er blandet godt.

Tag dit garn og fordel det jævnt i gryden.

Tænd lige så stille op for varmen på din kogeplade.

Herefter hælder du farvevandet ud over dit garn, så det danner striber/plamager, tilsæt næste farve så den dækker andre områder af dit garn og så fremdeles.

Det er ikke sikkert at du skal bruge alt din farveblanding, men hvis du har overskydende kan du gemme det i en tillukket flaske o.l. i op til en uge.

Når du er færdig med at tilsætte farveblandingerne på dit garn, skal du skrue op for varmen på din kogeplade, så dit garn kan komme op og simre lige under kogepunktet i 30-60 minutter.

Efter at dit garn har simret i 30-60 minutter skal vandet omkring dit garn gerne være helt klart og dit garn er nu klar til at stå og køle af.

Når dit garn er kølet helt af, kan du skylle det under koldt vand. Herefter presser du det overskydende vand ud af garnet og hænger det til tørre.

Speckle-dye (små farvepletter):

Ved speckle-dye kan der anvendes flere metoder. Nogen foretrækker at bruge samme metode som ved tie-dye, men hvor farvevandet blot "plettes" på garnet i stedet for den mere flydende farvefordeling som ellers anvendes ved tie-dye. Fordelen ved at anvende metoden fra tie-dye, er at farverne er blandet op i vand og derfor er mere jævne og det vil være muligt at lave speckles i både kraftige, samt pastelfarver.

Ved nedenstående teknik, blandes farvepulveret ikke op i vand inden tilførelse på garnet – fordelten ved dette er at dine farve-speckles vil blive mere definerede og tydelige. Du skal dog være opmærksom på at farvepulveret er blandet af flere forskellige farver og mange indeholder f.eks. blå og røde farvekorn – ved at blande farverne med vand inden de tilføres på garnet, vil farverne fremstå hele/jævne, hvor nedenstående metode i stedet vil lade farverne få sit naturlige spil).

Læg dit garn i blød som beskrevet i afsnittet "iblødsætning".

Find din gryde frem og hæld nok vand i til at dit garn vil være delvist dækket.

Tilsæt 1dl eddike i gryden og rør rundt.

Hvis dit garn skal have en grundfarve kan du tilsætte lidt farvepulver i din eddike/vand blanding og røre det godt rundt.

Tag dit garn og pres det overskydende vand ud af det.

Fordel dit garn jævnt i gryden, så en del af dit garn er under vand imens den anden del ligger lige i overfladen.

Skru op for varmen på din kogeplade, så garnet begynder at blive varmet lige så stille op.

Tag dit farvepulver og en lille ske/gaffel – drys dit farvepulver udover garnet, så det laver pletter rundt omkring.

Lad dit garn simre lige under kogepunktet i 30-60 minutter, hvorefter vandet omkring garnet gerne skal være helt klart.

Lad dit garn køle ned og skyl det herefter under koldt vand.

Pres det overskydende vand ud af dit garn og hæng det til tørre.

Mit garn smitter af/bløder – løsningsforslag:

Hvis du oplever at dit garn "bløder" (du kan blive ved med at stå og skylde farve ud af dit garn efter farvning), kan du afprøve følgende løsningsforslag:

- Hæld rent vand + 1dl eddike i din gryde, kom dit garn deri og gentag processen, hvor du lader det simre i gryden i 30-60 minutter, lad det køle helt ned og skyl det herefter i **koldt** vand.
- Ved næste garnfarvning: juster din mængde af eddike, prøv at tilsætte 0,25dl mere eddike i din gryde med farveblanding. Prøv også at juster mængden af farvepulver, du anvender – tilsæt lidt mindre ved næste farvning.

Brug for hjælp?

Du kan altid kontakte mig via min hjemmeside: www.sekin.dk eller på mail: info@sekin.dk

Jeg svarer altid gerne på spørgsmål ☺